

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-59 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 09-34/798-201
Karar Tarihi : 5.8.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: İsmail Atalay YOLCU, Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU

C. ŞİKAYET EDEN : - Arslan SAĞLAM

20 - Vezirköprü Sağlamlar Petrol İnş. Malz. Tarım Ür. San. Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri Av. M. Özlem Akalın
Kale Mh. Orhaniye Geç.Kefeli Apt. No:9/1 Samsun

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

YAPILANLAR : - Shell&Turcas Petrol A.Ş.

Karamancılar İş Merkezi, Gülbahar Mah. Salih Tozan Sok. No:18
B Blok Esentepe - Şişli 34394 İstanbul

- Turcas Petrol A.Ş.

Emirhan Cad. 109 Atakule K:6 Beşiktaş 34349 İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU:** Shell&Turcas Petrol A.Ş.'nin bayilik sözleşmesini feshettiği halde intifa hakkını terkin ettirmediği, yeni bayilik sözleşmesi de yapmayarak başvuru sahibini mağdur ettiği iddiası.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle; başvuru sahibi Arslan Sağlam'ın maliki olduğu taşınmaz üzerinde, 28.6.1995 tarihli resmi senetle Turcas Petrolcülük A.Ş. (Turcas) lehine 20 yıl süre ile intifa hakkı tesis edildiği ve bayilik sözleşmesi imzalandığı, daha sonra bayilik sözleşmesi feshedilerek Turcas ile Vezirköprü Sağlamlar Petrol Ltd. Şti. arasında aynı taşınmazda petrol istasyonu işletilmek üzere 28.5.1997 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı, söz konusu bayilik sözleşmesinin de 1999 yılında Turcas Petrol A.Ş. tarafından feshedildiği, yeni bayilik sözleşmesi imzalanmadığı, intifa hakkının ise sona erdirilmediği bu nedenle malikin taşınmazı kullanım hakkının engellendiği, Turcas Petrol A.Ş.'nin intifa hakkına dayanarak taşınmazı 30.6.2006 tarihinde noterde düzenlenen "İntifa Hakkına Dayalı Kira Sözleşmesi" ile Shell & Turcas Petrol A.Ş.'ye kiraya verdiği, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği uyarınca intifa sürelerinin 5 yılı aşmaması gerektiği belirtilerek gerekli yaptırımların uygulanması talep edilmiştir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.6.2009 tarih ve 4175 sayı ile giren bildirim üzerine, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 24.7.2009 tarih ve 2009-1-59/İİ-09-İAY sayılı İlk İnceleme Raporu, 28.7.2009 tarih, REK.0.05.00.00-110/138 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-34 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- 60
- Arslan Sağlam ile Turcas arasındaki ilk işleticilik sözleşmesi ve bununla bağlantılı 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere akdedilmiş olan 28.6.1995 tarihli intifa sözleşmesinden oluşan iktisadi ilişkinin 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,
 - 18.9.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan dikey ilişkinin her iki tarafın da rızası olmaksızın herhangi bir sebeple uzatılmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebileceği hususunun Turcas Petrol A.Ş. ve Shell&Turcas Petrol A.Ş.'ye bildirilmesi gerektiği,
 - Bununla birlikte intifa hakkının tapudan terkinine karar verme yetkisinin hukuk mahkemelerinde olduğu, bu hususta da başvuru sahibine bilgi verilmesi gerektiği,
- 70 görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

80 Başvuru dilekçesi, ek bilgi talebine cevaben gönderilen yazı ve ekleri incelendiğinde, Arslan Sağlam'ın maliki olduğu taşınmaz üzerinde 28.6.1995 tarihli resmi senet ile Turcas lehine 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa hakkı tesis edildiği ve Arslan Sağlam ile Turcas arasında 28.6.1995 tarihinde, 20 yıl süreli akaryakıt satışına ilişkin işleticilik sözleşmesi imzalandığı anlaşılmaktadır. Bu sözleşmenin feshedilmesinin ardından Turcas ile başvuru sahibinin yetkili temsilcisi olduğu Vezirköprü Sağlamlar Petrol Ltd. Şti. arasında 28.5.1997 tarihinde bir yıl süreyle geçerli olmak üzere işleticilik sözleşmesi imzalanmıştır.

Yargı kararları, Rekabet Kurulunun Total-Akdağ kararı ve sonrasında almış olduğu 5.3.2009 tarihli Barbaros-Alpet, Polpet-Moil kararları çerçevesinde, başvuru konusu Arslan Sağlam ile Turcas arasındaki işleticilik sözleşmesi ile intifa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu anlaşmalar bir bütün olarak ele alındığı takdirde, dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

90 Rekabet Kurulunun, akaryakıt sektörüne yönelik olarak yapılan önaraştırma neticesinde almış olduğu 15.11.2006 tarihli ve 06-84/1059-306 sayılı kararında, yine Kurulun almış olduğu Total-Mevlana kararına atıfla, rekabet yasağına ilişkin olarak yapılan değerlendirmede, 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunduğu belirtilmiştir.

100 Buna göre Arslan Sağlam ile Turcas arasındaki ilk işleticilik sözleşmesi ve bununla bağlantılı intifa sözleşmesi, 28.6.1995 tarihli olup, 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere akdedilmiştir. Dolayısıyla taraflar arasındaki dikey ilişki, 18.9.2010 tarihine kadar grup muafiyeti kapsamındadır. İntifa hakkı devam ettiğinden, bayilik sözleşmesinin feshedilmiş olması dikey ilişkiyi kesintiye uğratmamaktadır.

110 Dağıtıcı ile istasyon sahibi arasında hem bayilik hem de intifa sözleşmesinin bulunduğu durumlarda, intifa sözleşmesinin muafiyetten yararlanabileceği üst sınır taraflar arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihten itibaren beş yıldır. Dolayısıyla taşınmazın intifa hakkına dayanılarak Shell&Turcas Petrol A.Ş.'ye kiralanması (veya yeni bir bayilik ilişkisi kurulması), dikey ilişkinin grup muafiyetinden yararlanma süresi bakımından farklı bir yoruma gitmeyi gerektirmemektedir. Yukarıda açıklandığı üzere, intifa sözleşmesinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanma süresi 18.9.2010 tarihinde sona erecektir.

120 Bununla birlikte, 18.9.2010 tarihine kadar taraflar müzakere ederek mevcut sözleşmeleri sonlandırmak suretiyle, beş yılı aşmayacak şekilde yeni işleticilik sözleşmesi ve bu süre ile uyumlu olarak yeni intifa sözleşmesi akdedebilecektir. Bu tarihten sonra taraflar arasında akdedilmiş olan işleticilik sözleşmesi ve onunla bağlantılı intifa sözleşmesinden oluşan "rekabet yasağına dayalı dikey ilişki"nin her iki tarafın da rızası olmaksızın herhangi bir sebeple uzatılmaya zorlanması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebilecektir.

120 Rekabet Kurulu, Grup Muafiyeti Tebliğleri ile 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin hangi şartlara sahip anlaşmalara uygulanmayacağını önceden ilan etmektedir. Dolayısıyla grup muafiyeti Tebliğlerine uygun olarak yapılan anlaşmaların Kurul'a bildirilmesi gerekmediği gibi bunlarla ilgili olarak Kuruma başvuru yapılması halinde de öncelikle Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyeti koşullarının geçerli olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, ilgili sözleşmelerin hâlihazırda grup muafiyeti kapsamında olduğu, dolayısıyla bu aşamada önaraştırma veya soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

130 Diğer taraftan başvuru konusu intifa hakkının terkinine karar verme yetkisi ise hukuk mahkemelerinde olduğundan, bu husus Rekabet Kurumunun görev alanı içinde değildir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 140 1. Taraflar arasındaki 28.6.1995 tarihli işleticilik sözleşmesi ve bununla bağlantılı intifa sözleşmesinden oluşan rekabet yasağına dayalı iktisadi ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
2. 18.9.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan dikey ilişkinin her iki tarafın da rızası olmaksızın herhangi bir sebeple uzatılmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunun Turcas Petrol A.Ş. ve Shell&Turcas Petrol A.Ş.'ye bildirilmesine,

09-34/798-201

3. Bununla birlikte intifa hakkının tapudan terkinine karar verme yetkisinin hukuk mahkemelerinde olduğu hususunda başvuru sahibinin bilgilendirilmesine,

150

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan V.
Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI

Mehmet Akif ERSİN

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ

İsmail Hakkı KARAKELLE

Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY

Murat ÇETİNKAYA

Reşit GÜRPINAR